

Nr 10

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag med särskilda bestämmelser rörande riksbankens sedelutgivning, m. m.

I en den 12 februari 1960 dagtecknad proposition, nr 49, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogat förslag till lag med särskilda bestämmelser rörande riksbankens sedelutgivning,

dels ock medgiva, att riksbanken må för tiden från och med den 1 juli 1960 till och med den 30 juni 1961 vara fritagen från skyldigheten att vid anfordran inlösa av banken utgivna sedlar med guld efter deras lydelse, med rätt dock för riksbanken att, om förhållandena därtill ger anledning, före utgången av nämnda tid återupptaga inlösningen av bankens sedlar.

Berörda lagförslag är av följande lydelse:

Förslag

till

Lag

med särskilda bestämmelser rörande riksbankens sedelutgivning

Härigenom förordnas, att under tiden från och med den 1 juli 1960 till och med den 30 juni 1961 skola, i stället för vad i 9 § och 11 § första stycket lagen den 30 juni 1934 (nr 437) för Sveriges riksbank finnes stadgat, följande särskilda bestämmelser lända till efterrättelse.

1 §.

Riksbanken må utgiva sedlar till ett belopp av högst sjutusen miljoner kronor.

2 §.

Därest så med hänsyn till utomordentliga omständigheter prövas nödigt må Konungen, under tid då riksdagen ej håller session, på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter samråd med fullmäktige i riksgäldskontoret medgiva riksbanken att utgiva sedlar till ett belopp av ytterligare högst sjuhundra miljoner kronor. Dyligt av Konungen lämnat medgivande skall, därest detsamma icke godkännes av riksdagen inom tjugu dagar från början av nästföljande session, efter utgången av nämnda tid upphöra att gälla.

3 §.

Som riksbankens metalliska kassa skall räknas allt riksbanken tillhörigt guldmynt och omyntat guld.

Beträffande propositionens huvudsakliga innehåll må anföras följande.

I propositionen föreslås i fråga om riksbankens sedelutgivning, att vissa undantagsbestämmelser från lagen för Sveriges riksbank skall gälla jämväl för tiden den 1 juli 1960—den 30 juni 1961. Enligt vid propositionen fogat lagförslag må riksbanken utgiva sedlar till ett belopp av högst 7 000 miljoner kronor. Det nuvarande maximibeloppet utgör 6 800 miljoner kronor.

Vidare föreslås, att riksdagen måtte medgiva att riksbanken även för tiden från och med den 1 juli 1960 till och med den 30 juni 1961 fritages från skyldigheten att vid anfordran inlösa av banken utgivna sedlar med guld efter deras lydelse.

Beträffande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelse härför återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Lagstiftningen rörande riksbankens sedelutgivningsrätt och inlösnings-skyldighet, s. 3,

Pågående utredningsarbete, s. 5,

Riksbanksfullmäktiges framställning, s. 6,

Departementschefen, s. 7.

Utskottet

Riksbankens rätt att utgiva sedlar regleras alltsedan 1939 genom provisorisk lagstiftning i stället för genom riksbankslagens motsvarande stadganden. Den nu gällande lagen av 1959, vars giltighetstid utgår den 30 juni 1960, har liksom den föregående lagstiftningen på området tillkommit i avvaktan på en mera definitiv reglering av sedelutgivningsrätten. Utskottet får i detta sammanhang erinra om att de 1951 tillkallade sakkunniga för utredning om reglering av riksbankens sedelutgivningsrätt på längre sikt avgav betänkande i ämnet 1955 (SOU 1955: 43). Betänkandet har sedermera varit föremål för remissbehandling. Bankofullmäktige förklarade sig därvid i avgivet yttrande icke vara beredda att taga ställning till de av de sakkunniga framlagda förslagen, innan en inom riksbanken påbörjad allmän överarbetning av riksbankslagen slutförts och hela frågan om ny riksbankslagstiftning kunde prövas i ett sammanhang.

Detta arbete har ännu icke avslutats, ehuru bankofullmäktige redan 1957 ställde i utsikt att förslag i ämnet skulle kunna föreläggas riksdagen under 1958. Utskottet har funnit anledning att såväl 1958 som 1959 framhålla angelägenheten av att en mer definitiv reglering av sedelutgivningsrätten snarast måtte komma till stånd och vill nu understryka dessa uttalanden. Då gällande lag om sedelutgivningen utlöper den 30 juni 1960, vill utskottet inte motsätta sig att lagen förlänges för ytterligare ett år och att i samband

härmed maximibeloppet för sedelutgivningen höjes från nuvarande 6 800 till 7 000 miljoner kronor.

Utskottet tillstyrker propositionens förslag rörande fortsatt befrielse för riksbanken från skyldigheten att vid anfordran inlösa av banken utgivna sedlar med guld.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 8 mars 1960

På bankoutskottets vägnar:

K. G. EWERLÖF

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Fahlander, Schmidt, Strandler, Nils Theodor Larsson*, Aspling, Yngve Nilsson och Stähle;

från andra kammaren: herrar Andersson i Ronneby*, Larsson i Julita, Löfgren*, Persson i Appuna, Agerberg, Adamsson och Nordgren.

* Ej närvarande vid justeringen.